Mvg’i› for›ar ikki trygdini

Ta› er ikki Mvg-lóggávan, sum for›ar fólki í at keypa trygdarútger› so sum bjargingarvestar, á›renn tey fara á flot, heldur Bjarni Djurholm Landsst‡risma›ur

TRYGDARÚTGER‹
Magnus Dam

Løgtingsma›urin hjá Sambandsflokkinum, He›in Mortensen, heldur, at ta› er ov d‡rt at keypa bjargingarvestar og a›ra trygdarútger› til bát. Landskassin fer avsta› vi› ov nógvum pengum í avgjøldum, og hetta heldur fólki aftur í at keypa trygdarútger›.

Í einum fyrispurningi til Bjarna Djurholm spyr He›in Mortensen, um Landsst‡ri› hevur nakrar ætlanir um at taka av avgjøldini á trygdarútger›.

Men svari› hjá Bjarna Djurholm er noktandi. Ta› hevur landsst‡ri› ongar ætlanir um, og ta› er ikki meirvir›isgjaldi›, sum heldur fólki aftur í at keypa ein bjargingarvest.

Bjarni Djurholm vísir á, at ein avgjaldi› á einum vanligum bjargingarvesti til børn í mesta lagi er 80 krónur. Og ta› eru neyvan 80 krónur, sum eru avgerandi fyri, um foreldur hugsa um trygdina hjá børnum sínum ella ikki, heldur landsst‡risma›urin. Landsst‡risma›urin vísir eisini á, at einki avgjald er á trygdarútger› til fiskiskip, so hetta heldur ikki sjómonnum og rei›aríum aftur í at gera ney›ugu og lógarkravdu íløgurnar í trygdarútger›.

Bjarni Djurholm vísir eisini á, at tá i› lógin um meirvir›isgjald kom, var dentur lagdur á, at hon skuldi vera so einføld sum til bar. Sí›ani tá eru nógv undantøk gjørd, og nú ver›ur roynt at fara hinvegin aftur og strika undantøkini.

– Ongar ætlanir eru tí um at taka av meirvir›isgjaldi› á trygdarútger›, svarar landsst‡risma›urin He›ini Mortensen, løgtingsmanni.

Eingin aling á Sands vág

Líti› bendir á, at ein umsókn um at sleppa at ala á Sands vág ver›ur gingin á møti. Men hinvegin er líkt til, at ein lívfiskastø› afturat ver›ur bygd í Sandoynni

ALING
Magnus Dam

Ein umsókn um aliloyvi á Sands vág hevur leingi ligi› í Vinnumálast‡rinum uttan at hava fingi› endaliga vi›ger›. Og umsóknin kemur helst at liggja eina gó›a løtu afturat.

Hetta kemur fram í einum svari frá Bjarna Djurholm, landsst‡rismanni, uppá fyrispurning frá Ey›uni Viderø, løgtingsmanni. Ey›un Viderø vildi hava at vita, um møguleiki er fyri, at landsst‡risma›urin gongur umsóknini á møti, og nær eitt endaligt svar kemur úr Vinnumálast‡rinum.

Ey›un Viderø heldur ikki, at Sandoyggin sum er fær nóg gó›an ágó›a av vaksandi virkseminum í alivinnuni. Eingin aling er í oynni uttan tann, sum fer fram á Lívfiskastø›ini í Skopun, og ta› er avmarka›, hvat stø›in kastar av sær í umsetningi og lønum í oynni.

Men Ey›un Viderø skal ikki rokna vi›, at Sandoyggin fer at taka lut í alivinnuni á sama hátt sum onnur øki í landinum. Bjarni Djurholm sigur, at Vinnumálast‡ri› á›ur hevur bo›a› frá, at umhugsa› hevur veri› ikki at loyva a›rari aling í oynni enn tí, sum fer fram á Lívfiskastø›ini. Og eftir øllum at døma stendur Vinnumálast‡ri› vi› hesum sjónarmi›num.

Landsst‡risma›urin vísir á eitt tilmæli frá Alirá›leggingarnevndini, sum heldur ta› vera rætt, at oyggin burturav ver›ur løgd til aling av lívfiski.

– Hetta inniber samstundis, at nevndin mælir frá, at naka› vanligt aliloyvi ver›ur útskriva› á Sandoynni, sigur Bjarni Djurholm.

Ta› er vandin fyri sjúkum, sum er orsøkin til varsemi› hjá Vinnumálast‡rinum og Alirá›leggingarnevndini. Lívfiskastø›in er kjarnin undir allari aling í Føroyum, og tí hev›i ta› komi› allari alivinnuni sera illa vi›, um stø›in var› rakt av sjúku. Og vandin fyri sjúku økist, meira alivirksemi er nærhendis Lívfiskastø›ini.

Bjarni Djurholm sigur, at t‡dningurin av virkseminum á stø›ini undir ongum umstø›um má undirmetast. Frástø›an frá a›rari aling var ein av orsøkunum til, at Sandoyggin var› vald til aling av lívfiski.

Men júst frástø›an frá a›rari aling kann kortini koma oynni til gó›ar. Sambært landsst‡rismanninum er ta› sannlíkt, at stø›a í næstum ver›ur tikin til at byggja eina n‡ggja lívfiskastø› sum eitt alternativ til stø›ina í Skopun. Vøksturin í vinnuni er so stórur, at tørvur helst ver›ur á einari stø› afturat, og ta› er ikki nóg miki› bert at hava eitt bein at standa á, tá um lívfisk ræ›ur.

– Sandoyggin og lei›irnar har um vegir er fyribils sett av til hetta endamáli›, sigur Bjarni Djurholm. Ta› er ikki greitt, nær stø›a ver›ur tikin til eina stø› afturat, og um ta› ver›ur ta› almenna ella vinnan sjálv, sum fer at taka stig tilbyggingina. Men mangt bendir á, at stø›a skal takast til spurningin í næstum.

– Atlit at teimum nevndu vi›urskiftunum tala fyri, at ikki ver›ur lopi› framav í spurninginum um n‡ggj aliloyvi, og landsst‡risma›urin er av teirri fatan, at størsta varsemi eigur at ver›a víst í sambandi vi› n‡ggj aliloyvi, sigur Bjarni Djurholm.

– Hann roknar vi›, at endalig stø›a ver›ur tikin til umsóknina um at ala á Sands vág mi›skei›is í komandi ári.

Har›ari revsing fyri kynsligan ágang

Katrin Dahl Jacobsen úr Javna›arflokkinum skj‡tur upp at broyta revsilógina og bøta um rættarstø›una hjá børnum, sum eru fyri kynsligum ágangi

LÓGARUPPSKOT
Magnus Dam

Fyrningarfreistin í revsilógini gevur ikki børnum, sum hava veri› fyri ágangi, bestu verjuna. Hetta skal broytast, heldur Katrin Dahl Jacobsen, sum hevur skoti› upp at broyta revsilógina.

Lógin skal broytast, so fyrningarfreistin ver›ur longri enn hon er í galdandi lóg. Í dag er fyrningarfreistin í málum um si›amisbrot og ágang móti børnum 10 ár frá tí degi, seinasta brotsverki› var› framt. Men av tí, at ta› ofta gongur long tí›, á›renn eitt barn skilir og vi›urkennir ágangin, kann ta› í nøkrum førum vera ov seint at melda tann, sum framdi ágangin.

Katrin Dahl Jacobsen skj‡tur upp, at fyrningarfreistin framvegis ver›ur 10 ár, men ta› skal vera frá tí degi, at barni› fyllir 18 ár. Á henda hátt kann tann órætta›i melda ágangin inntil vi›komandi er 28 ár, og tá er ta› líkamiki›, um ta› eru meira enn 10 ár sí›ani, at ágangurin var› framdur.

Fólkatingi› broytti revsilógina í mai í ár, og løgtingskvinnan vil hava hesar broytingarnar settar í gildi fyri Føroyar eisini.

Ver›ur broytingarnar í lógini samtyktar, so ver›ur ta› eisini strangari at hava ónærisligt tilfar vi› børnum í var›veitslu, og ta› ver›ur eisini revsivert at framlei›a ónærisligt tilfar, har børnini eru undir 18 ár. Í dag er hetta marki› 15 ár.

Vi› broytingunum ver›ur ta› eisini strangari at keypa ella lata ø›rum ónærisligt tilfar av børnum eitt nú gjøgnum interneti›. Í dag er revsingin í strangasta føri fongsul í seks mána›ir, men vi› broytingunum kann revsingin ver›a fongsul í upp til tvey ár.

Katrin Dahl Jacobsen sigur í vi›merkingunum til uppskoti›, at kynsligur ágangum mótvegis børnum og ungum er millum tey grovasstu brotsverkini yvirhøvur, og at ta› áliggur okkum øllum, og harvi› samfelagnum, at gera okkara til at fyribyrgja, at slík brotsverk ver›a fram.

– Av hesi grund er tørvur á, at stig alt fyri eitt ver›a tikin til at seta ríkislógir í gildi fyri Føroyar, sum betra um møguleikarnar fyri at verja børn móti slíkum brotsverkum, sigur løgtingskvinnan í vi›merkingunum.

Skúlalækni til skúlabørn

Ta› fer ikki at ganga drúgv tí›, á›renn skúlalækni ver›ur settur í Su›urstreymoy, sambært landsst‡riskvinnuni í heilsumálum

HEILSUMÁL
John Johannessen

Sí›ani 1997 hevur eingin skúlalækni veri› í Su›urstreymoy, og ta› ber ikki til, at eitt so stórt øki skal liggja uttan skúlalækna í so langa tí›. Ta› heldur Jenis av Rana, løgtingsma›ur, sum í einum fyrispurningi sóknast eftir, nær n‡ggjur skúlalækni ver›ur settur.

Jenis av Rana heldur, at eingin umbering kann rættvísgera, at 40 prosent av Føroya børnum ikki hava ta trygd, sum ein reglulig kanning hjá skúlalækna gevur, og sum onnur framkomin lond síggja sum fremstu almennu skyldu. Hann hevur á›ur sóknast eftir, nær skúlalækni ver›ur settur og heldur, at hetta ábyrgdarloysi má fáa ein enda.

Og kanska fær ta› ein enda á›renn langt um lí›ur. Í svarinum uppá fyrispurningin sigur Helena Dam á Neystabø, landsst‡riskvinna, at Kommunulæknafelagi› ikki heldur verandi sáttmála vi› skúlalæknar vera nøktandi.

- Tí hevur felagi› blokera› fyri at l‡sa leysu størvini, herundir starvi› í Su›urstreymoy, sigur landsst‡riskvinnan. Kommunulæknarnir vilja sambært Helenu Dam á Neystabø ikki samrá›ast um ein n‡ggjan sáttmála fyri skúlalæknar, fyrrenn kommunulæknarnir sjálvir hava gjørt ein n‡ggjan sáttmála vi› Almanna- og heilsumálast‡ri›.

Sí›sta hond ver›ur í løtuni løgd á hendan sáttmálan, og tá hetta arbei›i› er li›ugt, ver›ur fari› í holt vi› sáttmálan til skúlalæknan.

– Hetta ver›ur væntandi í november mána›i, og skuldi sostatt ein varandi loysn veri› í ljósmála, uppl‡sir Helena Dam á Neystabø í svarinum uppá fyrispurningin.

Vil hava bústovn til heimleys

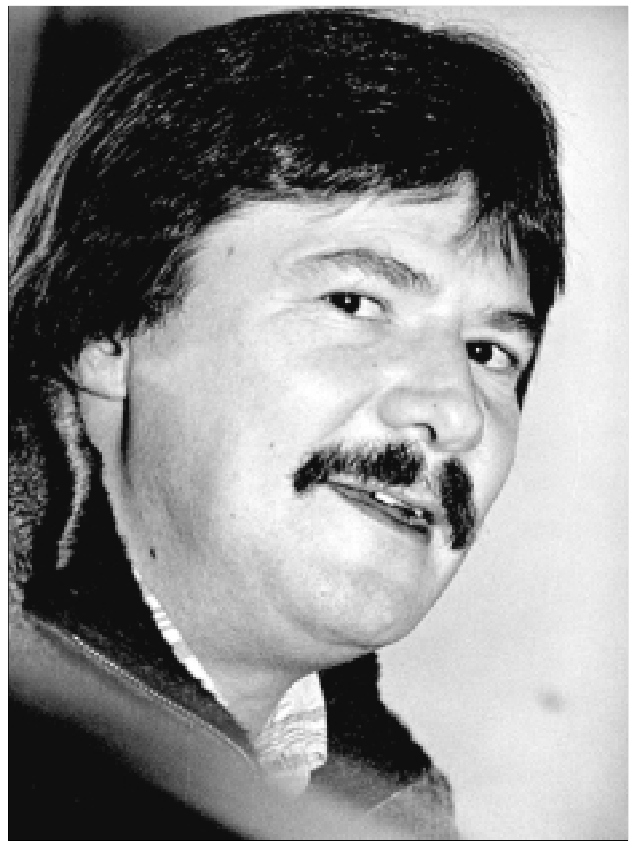

Kristian Magnussen

Kristian Magnussen, tingma›ur, metir sosialu ney›ina í høvu›ssta›num vera so stóra, at hann mælir landsst‡rismanninum í almanna- og heilsumálum til at gera ein stovn fyri sosialt veik vi› heimild í forsorgarlógini

HEIMLEYS
John Johannessen

Ta› er vónleyst hjá sosialt veikum at finna sær bústa› í høvu›ssta›num.

Hetta sta›festir Kristian Magnussen, tingma›ur Javna›arfloksins. Tí hevur hann lati› løgtingsskrivstovuni ein fyrispurning til Helenu Dam á Neystabø, landsst‡rismann í almanna- og heilsumálum um trupulleikan.

Í fyrispurninginum spyr Kristian Magnussen, um landsst‡risma›urin, vísandi til forsorgarlógina, ætlar at taka stig til at seta á stovn ella gó›kenna bústovn til fólk vi› serligum sosialum trupulleikum.

– Eg havi valt at seta fram hendan fyrispurning, tí eg sambært tingskipanini ikki havi loyvi til at leggja fram eitt lógaruppskot, sum útinnir fyrisiting. Og ta› hev›i eitt uppskot um slíkan stovn gjørt, sigur Kristian Magnussen.

Vaksandi trupulleiki

Kristian Magnussen vísir á, at ta› seinastu árini eru vor›in alt fleiri heimleys í Føroyum og serliga í Havn. Samstundis er stór íbú›arney› í Havn, sum ger møguleikan hjá heimleysum at finna sær bústa› nærum ómøguligan.

Harafturat heldur Kristian Magnussen, at hóast heimleys, i› hava veri› rúsevnismisn‡tarar, hava veri› í vi›ger› fyri rúsevnismisn‡tslu og hava hildi› seg edrú í mána›ir, so er púra vónleyst hjá nógvum teirra at finna sær bústa›, orsaka› av vánaliga umdømi teirra millum manna.

Besta dømi um stóra trupulleikan hjá heimleysum heldur herbergi› hjá Frelsunarherinum vera.

– Veruleikin er tann, at nærum hvørja nátt h‡sir herbergi› seks til átta fólkum í tveimum kømurum. Nøkur av teimum gistandi liggja í song, me›an nøkur liggja á bóli. Hetta er hvørki nøktandi fyri tey gistandi ella starvsfólkini á herberginum, sigur Kristian Magnussen.

Landstrupulleiki

– Vit kunnu ikki sum landspolitikarar vera nøgdir vi› at veita Frelsunarherinum nakrar krónur í stu›uli á fíggjarlógini, fyri sí›ani at tvá›a okkum um hendurnar og lata sum um, at trupulleikin er loystur.

– Ta› er sagt ofta fyrr, og er tíverri líka vi›komandi og satt í dag, at dygdin í samfelagnum kann metast eftir, hvussu vit taka okkum av teimum, i› eru ringast fyri, og sum hava samfelagsins solidaritet fyri ney›ini.

– Tá herbergi› hjá Frelsunarherinum er koyrt í send – orsaka› av, at vit misn‡ta teirra sosiala áhuga og medvit vi› ikki at veita teimum ney›ugan fíggjarligan og moralskan stu›ul, solei›is at tey kunnu veita eitt sømiligt tilbo› – tá eru vit øll vor›in fátækari, sigur Kristian Magnussen.

Kristian Magnussen metir, at samla›i raksturin fyri ein bústovn fyri sosialt veik ver›ur umlei› 2,25 milliónir krónur um ári›, umframt møguligar húsaútrei›slur.

– Stevi› kundi veri› betri

Anfinn Kallsberg, løgma›ur, ásannar, at stevi› í samgonguni ikki hevur veri› nóg gott seinastu tí›ina. Men hann heldur kommunuvali› hava veri› eina av orsøkunum til ymsu útmeldingarar

SAMGONGUSTEVI‹
John Johannessen

Nógvar ábendingar hava veri› um, at stevi› millum samgonguflokkarnar ikki hevur veri› serliga gott, sí›ani landsst‡ri› kom aftur frá seinasta samrá›ingarfundinum vi› danir.

Fyrsta ábendingin var, at landsst‡ri› sat handan læstar dyr í tríggjar dagar fyri at finna fram til eina semju um ein n‡ggjan leist fram at fullveldinum.

Tveir dagar eftir, at n‡ggi leisturin var› almannakunngjørdur, breyt landsst‡risma›urin í sjálvst‡rismálum n‡ggju semjuna vi› at melda út, at vit skuldu hava yvitiki› øll málsøki »til dømis í minsta lagi 2006«.

Nakrar dagar seinni melda›i seg›i Helena Dam á Neystabø vi› Útvarpi›, at tí›arkarmurin var ta› dupulta av tí, sum Høgni Hoydal hev›i sagt og eitt sindur afturat.

Í mikudagsútgávuni av Sosialinum sk‡rdi Tórbjørn Jacobsen, landsst‡risma›ur, løgmann fyri at vera ein danskan leigusvein.

Sí›ani skrivar Jákup Sverri Kass, tingma›ur fyri Sjálvst‡risflokkin í samgongu, eina vi›merking, sum er prenta› í fríggjadagsútgávuni av Dimmalætting, har hann sigur samgonguna alla sum hon er vera ein ævigan sjálvdrátt.

Ójavnvág

Løgma›ur ásannar, at hetta heilt greitt gevur ábendingar um, at stevi› í samgonguni ikki er gott.

– Ta› er einki at ivast í, at stevi› í samgonuni kundi veri› betur, sigur løgma›ur. Hann heldur ta› vera ógvuliga óheppi›, at umbo› fyri ymsu flokkarnar hvør í sínum lagi koma vi› ymsum útsøgnum um samgongupolitikkin.

– Hesar útsagnir skapa ójavnvág í samgonguni, sigur Anfinn Kallsberg, løgma›ur.

Men hann leggur afturat, at ein landsst‡risma›ur hevur fullan rætt til at koma vi› útsagnum um síni málsøki, um hann hevur bori› seg rætt at í sínum avger›um.

Somulei›is heldur løgma›ur, at tinglimir í samgonguni hava rætt at koma vi› sínum útsøgnum.

Men kortini heldur løgma›ur, at ta› hev›i veri› betur, um tosa› var› saman innanh‡sis, á›renn ógvusligar útmeldingar fóru út í fjølmi›larnar.

Vit spyrja løgmann, um hann framvegis fer at gó›kenna slíkar útmeldingar.

– Eg fari ikki at gó›kenna, hvat sum helst, er svari›.

Kommunuvali› orsøk

Løgma›ur heldur, at kommunuvali› hevur veri› orsøk til mongu útmeldingarnar seinastu tí›ina.

– Kommunuvali› hevur gjørt menn heitari, og tí eru teir komnir at siga ov nógv, heldur Anfinn Kallsberg.

Vi›mekingin hjá Jákup Sverra Kass er kortini komin eftir kommunuvali›. Men hana vil løgma›ur ikki gera a›rar vi›merkingar til, enn at Helena Dam á Neystabø eisini er komin vi› vi›merkingum, i› hava broti› semjuna um n‡ggja leistin til fullveldi.

Løgma›ur ger kortini greitt, at hann framhaldandi ikki fer at gó›taka líkt og ólíkt.

DAIHATSU SIRION
Royn tann sera vælumtókta og orkusparandi bilin
Heilt upp til 20 Km/l
3 árs/100.000 km garanti

Daihatsu bilurin er kendur fyri at vera ein tann mest orkusparandi, álítandi og slitsterki japanarin á marknaðinum.
Útstýr: Servostýring - ABS - Airbags - El-spegl - Radio - Startsperru - Viskari aftan v.m.
Kr.116.800
Vælkomin til ein óbindandi royndartúr
D. B. Bilar
J. Bronckgøta 15 - Tlf. 310600
Sosialurin - 311820